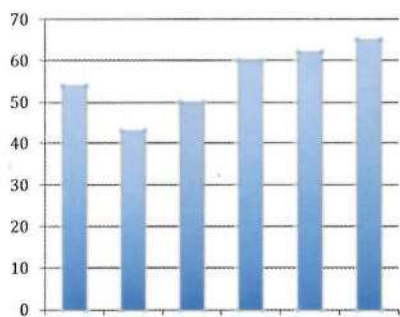

Voelen huiszwaluwen zich weer meer thuis in 2016?

Het grote verzamelmoment is al achter de rug: jong en oud zijn al een tijdlang aan hun grote duik zuidwaarts bezig. Hopelijk in grotere getale dan de vorige jaren. Op 25 augustus waren ze nog in flinke aantallen naar zowel gebruikte, niet-bezette en kunstnesten aan het aanvliegen. Een laatste check-up en kennismaking vooraleer de drukte afneemt? De weken erna is het in elk geval heel wat stiller geworden.

Ondanks een belabberde en erg natte start van het broedseizoen raakten toch heel wat oude nestplaatsen in Roeselare bezet. Het heeft er alle schijn van dat de soort zich dit jaar wat steviger verankerde met 65 broedgevallen als totaalcijfer. Maar meest verrassend is de massale verschuiving naar het kunstnestenmekka in de Honzebroekstraat, waar nu 17 koppeltjes nestelden bij dé zwaluwman. Meteen een ruime verdubbeling tegenover vorig jaar (7) en een duidelijk bewijs dat ze gretig intrek genomen hebben in die kunstnesten. We vermoeden dat dit niet ten koste ging van de verspreide kolonie in de vlakbijgelegen woonwijk Biezenhof met nu nog 11 broedgevallen, iets meer weer dan de 3 vorige jaren. Ook daar werden, weliswaar schoorvoetend, kunstnesten in gebruik genomen.

Bij vroegere analyses lieten we al vallen dat er een uitwisseling moet bestaan, ondanks hun legendarische plaatstrouw, met de grotere kolonie in het MPI St. Idesbald, op ongeveer 1 km naar het zuidwesten. Daar wonen nu nog steeds 37 koppels in volledig zelfgebouwde nestjes. Het bouw materiaal hiervoor is dichtbij voor handen, want rondom nog grotendeels landelijk. Maar sinds 2014, waarin er een onverwachte maar lang verhoopte groei was tot 50 nesten, betekent dit een daling van 25%. Het absolute dieptepunt voor de beide kolonies was 2012 met respectievelijk 28 en 15 bezette nestjes, waaronder 2 kunstnesten.

Kunnen we dat helemaal op de rug van de kunstnestjes schrijven? De explosieve aangroei bij zwaluwman lijkt hier een duidelijk signaal dat ze kiezen voor een veilige kant-en-klaar broedplaats met nauwelijks bouw materiaal in de buurt maar waar rust is verzekerd. Dé manier om ze weer de stad in te krijgen?

Minder informatie hebben we over hun broedsucces dit jaar. We waren er niet bij wanneer vliegvlugge jongen klaar zaten om uit te vliegen. Op een paar plaatsen waren evenmin tweede legsels vastgesteld. Te laat begonnen? Ook dat is giswerk. Als de aantallen volgend jaar groeien of stabiel blijven zijn er hieromtrent echter weinig redenen voor ongerustheid.

In de buurgemeenten hebben we meer ingezet op kunstnestjes, in samenwerking met het Stad-Landschap 't West-Vlaamse hart. Dadizele scoort hierbij goed. In Hooglede-Gits en Staden kwamen veel aanvragen voor boerenzwaluwen, maar voor huiszwaluwen moeten we nog een tandje bijsteken. De kolonie op een boerderij

in Moorslede is een succesverhaal, waar we na winter-restauratie van de gebouwen zowel oude nesten als volledige nieuwbouw konden vaststellen. Daar woonden nu zeker 15 koppels huiszwaluwen en verder een vijftal families boerenzwaluwen.

Hoe zat het met de boertjes?

Over die laatste zijn de telgegevens minder betrouwbaar in Roeselare en al helemaal ontbrekend voor de rand. Veel meer landelijk, verspreid wonend en indien niet gemeld, veel lastiger om te controleren. Algemeen lijkt zich een daling verder te zetten: minder bewoonde hoeven met minder nesten per hoeve. Het uitdoven van familiale bedrijven of afname van de traditionele landbouwactiviteit speelt niet in de kaarten van boerenzwaluwen. Ook oprukkende verstedelijking van het rurale landschap gaat hiermee ook hand in hand. Troefkaarten zullen we moeten inzetten op landelijke bewoning met stalletjes of boxen waar schapen of paarden in schuilen. Boerenzwaluwen komen er al eens in nestelen. We gaan graag in op vragen hieromtrent van eigenaars.

Bij de zomercontroles viel het echter op dat hun tweede broedsels verrassend succesvol waren, heel vaak met 4 vliegvlugge jongen per nest. In de Groenestraat half augustus zelfs een topper met 8 bezette nesten waarin tientallen jongen en een zwerm rondvliegende boertjes. Hoop voor de toekomst! Ook bij controles elders in de stadsrand was het verrassend verzamelen geblazen met telefoondraden waarop rijtjes van 40 boerenzwaluwen, waar ze in de vroegzomer sporadisch te zien waren. De drogere juli- en augustusmaand maakte blijkbaar veel goed.

We willen volgend jaar tot een gebiedsdekkend telnet van zwaluwmensen komen die in Mandelstreek een beperkt gebied voor hun (tel)rekening willen nemen, zoals dat bij de steenuilwerkgroep het geval is. Meten is weten: dit betekent een kleine én gezonde tijdsinvestering. Maar je krijgt er veel voor terug, waarbij ook een betere bescherming van die zwaluwsoorten hoort. Verdienen ze dat niet? Neem zeker met ons contact op!

Tekst en foto: Piet

